

Projekt zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2016 r.
zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody
„Diabelskie Pustacie”

Na podstawie art. 19 ust. 6 i art. 20 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651 z późn. zm.) zarządza się, co następuje.

§ 1. W zarządzeniu Nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 114, poz. 2295), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 7:
    - a) uchyla się ust. 1,
    - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Dla celów turystycznych, edukacyjnych i sportowych udostępnia się w wydzieleniu 168a Nadleśnictwa Borne Sulinowo¹⁾ miejsce zwane „punktem widokowym” o łącznej powierzchni 225 m² ha oraz miejsce postoju pojazdów o powierzchni 196 m².”,
    - c) uchyla się ust. 3;
  - 2) § 8 otrzymuje brzmienie:
„§ 8. 1. Wprowadza się ustalenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych dla rezerwatu – należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino.
2. Wprowadza się następujące wskazanie do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, planach zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 - należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych²⁾ nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino”;
- 3) w załączniku nr 3 do zarządzenia:
  - a) lp. 1 otrzymuje brzmienie:

1.	Degradacja wrzosowisk na terenie rezerwatu (zanikanie tych siedlisk i ubożenie swoistej dla nich flory i fauny) w wyniku braku ich kośnego użytkowania oraz zaprzestania użytkowania wojskowego (rozjeżdżania i wypalania).	Mechaniczne koszenie wrzosowisk oraz nalotu samosiewów sosnowych i brzożowych na wrzosowiskach w rezerwacie i/lub kwaterowe kontrolowane wypalanie wrzosowisk. Usuwanie pozyskanej biomasy, uzyskanej z mechanicznej wycinki, poza obszar chronionego obiektu. Ewentualne wprowadzenie kontrolowanego wypalania wrzosowisk bądź ekstensywnego wypasu (pierwotnej metody użytkowania wrzosowisk), oraz eksperymentalnego rozjeżdżania powierzchni wrzosowisk.
----	---	--

¹⁾ według Planu Urządzenia Lasu na lata 2012 – 2021.

²⁾ według ewidencji gruntów i budynków powiatu szczecineckiego – stan na dzień 01.09.2016 r.

b) lp. 6 otrzymuje brzmienie:

6.	Niekontrolowane pożary.	<p>Utrzymanie w stanie przejezdności wszystkich dróg pożarowych oraz w funkcjonalności zbiorników przeciwpożarowych obecnych w rezerwacie. Patrolowanie terenu w okresie zagrożenia pożarowego (w terminie maj – wrzesień).</p> <p>Utrzymanie widocznego podziału powierzchniowego linii gospodarczych o szerokości 6 m oraz linii oddziałowych o szerokości 4 m. Edukacja ekologiczna społeczeństwa.</p> <p>Odtwarzanie wrzosowisk zniszczonych przez pożary w sezonie wegetacyjnym, poprzez zwalczanie nalotu drzew i krzewów lekkonasiennych metodami kombinowanymi (mechaniczno – chemicznymi) oraz wysypywanie nasion wrzosu w sezonie jesienno – zimowym – w zależności od potrzeb.</p>
----	-------------------------	---

c) po lp. 11 dodaje się lp. 12 w brzmieniu:

12.	Presja rekreacyjna, powiększenie terenów zabudowanych wraz z towarzyszącą im siecią komunikacyjną skutkujące fragmentacją korytarzy ekologicznych łączących rezerwat przyrody z otoczeniem i umożliwiających transfer genów roślin i zwierząt (zagrożenie potencjalne).	Należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino oraz umieścić w tym zakresie odpowiednie wskazania do aktów i dokumentów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy Borne Sulinowo.
-----	---	--

4) w załączniku nr 4:

a) lp. 1 otrzymuje brzmienie:

Lp.	Lokalizacja działań ochronnych ³⁾ / pow. [ha]	Rodzaj i cel działań ochronnych	Zakres działań ochronnych
1.	<p>N-ctwo Borne Sulinowo: 143a (cz.), b (cz.), 144a (cz.), 145a (cz.), 146a (cz.), b (cz.), 147b (cz.), c (cz.), 163a (cz.), 164a (cz.), 165b, 166b, 167b, 168a (cz.), b, 169a, 170a, 171a, 185a (cz.), 186a (cz.), b (cz.), c (cz.), 187b (cz.), 188a, f, 191d (cz.), g, 192c, 193a (cz.), 207a (cz.), 208a (cz.), b (cz.), 209a (cz.), b (cz.), 210a, 215a (cz.), 216a (cz.).</p> <p>N-ctwo Czarnobór: 409 a (cz.), c, f (cz.), i, 410 a, b (cz.), f (cz.), g (cz.), 434 a, 405a (cz.), 406a (cz.)</p> <p>Na łącznej powierzchni 422,24 ha.</p>	<p>Utrzymanie powierzchni wrzosowisk oraz niewielkich płatów muraw napiaskowych w obrębie wrzosowisk w rezerwacie poprzez:</p> <p>1) koszenie raz na 5-7 lat w okresie późno-jesiennym, po wysypaniu nasion; stosować koszenie naprzemienne (każdorazowo inny płat wrzosowiska, nie całość za jednym razem). Biomasa należy wywozić poza teren rezerwatu niezwłocznie;</p> <p>2) ewentualne wprowadzenie ekstensywnego wypasu (pierwotne metody użytkowania wrzosowisk) lub eksperymentalnego rozjeżdżania powierzchni wrzosowisk. Do wypasu stosować prymitywne rasy owiec (najlepiej wrzosówki lub świniarki), w obsadzie maksymalnie 1 DJP/ha;</p> <p>3) ewentualne zastosowanie maszyn do uprawy gleby w celu odnowienia wrzosowisk (przeoranie bądź przebronowanie gleby, uszkadzające korzenie wrzosu i pobudzające regenerację roślin) oraz regularne systematyczne usuwanie nalotów drzew i krzewów przy użyciu metod kombinowanych (mechanicznych i/lub punktowego zastosowania środków chemicznych w terminach i ilości zależnej od potrzeb).</p> <p>W miarę możliwości siewki (zwłaszcza osiki, brzozy i czeremchy) – wrywać z korzeniami. Biomasa należy wywozić poza teren rezerwatu w przeciągu 2 miesięcy od zakończenia zabiegów.</p> <p>Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Borne Sulinowo, Nadleśnictwo Czarnobór, RDOŚ Szczecin.</p>	

³⁾ w wydzieleniach leśnych według Planu Urządzenia Lasu na lata 2012 – 2021 Nadleśnictwa Borne Sulinowo i według Planu Urządzenia Lasu na lata 2015 – 2024 Nadleśnictwa Czarnobór.

b) lp. 2 otrzymuje brzmienie:

2.	N-ctwo Czarnobór: 408 h, c (cz.), 409 a (cz.), g (cz.), 410 d (cz.), f (cz.), g (cz.), 434 b (cz.), c, d (cz.), 435 b, d (cz.), f, g. Na łącznej powierzchni 39,71 ha.	Zachowanie aktualnej postaci łąk trzęślicowych, mechowisk, szuwarów turzycowych, muraw bliźniczkowych poprzez: 1) mechaniczne koszenie raz na 3-4 lata; późną jesienią, po wysypaniu nasion przez większość gatunków (IX-X), na wysokości nie niższej niż 10 cm od powierzchni gruntu. Biomasa należy usuwać poza teren rezerwatu. Nie stosować mulczowania; 2) systematyczne mechaniczne usuwanie nalotów drzew i krzewów; poza sezonem wegetacyjnym tak, aby podczas prac nie niszczyć cennej roślinności nieleśnej. W miarę możliwości siewki (zwłaszcza osiki, brzozy i czeremchy) – wyrywać z korzeniami. Biomasa należy wywozić poza teren rezerwatu do miesiąca od zakończenia zabiegów. Ewentualnie punktowe stosowanie środków chemicznych – w ilości zależnej od potrzeb. Podmiot odpowiedzialny: Nadleśnictwo Czarnobór, RDOŚ Szczecin.
----	---	--

a) po lp. 9 dodaje się:

- lp. 10 w brzmieniu:

10.	N-ctwo Borne Sulinowo: 168b. Na łącznej powierzchni 2,77 ha.	Odtworzenie siedliska suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>) na powierzchni zdegradowanej po pożarze w 2015 r.	Zwalczanie metodami kombinowanymi (poprzez mechaniczną wycinkę, wyrywanie i miejscowe zastopowanie środków chemicznych) odrostów drzew i krzewów lekkonasiennych, a w sezonie jesienno – zimowym, przygotowanie gleby i wysypywanie nasion wrzosu (pochodzących z obszaru rezerwatu). Do zrealizowania w latach 2016-2018.
-----	---	---	--

- lp.11 w brzmieniu:

11.	N-ctwo Borne Sulinowo: 147b, c, 169a, 170a, 187b, 209a. Na łącznej powierzchni 84,20 ha.	Utrzymanie powierzchni siedliska suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>).	Kontrolowane wypalanie powierzchni wrzosowisk podzielonych na kwatery 2-2,5 ha, ułożonych w formie pasmowej. Łącznie 12-15 ha wrzosowisk wypalanych w ciągu roku w sprzyjających warunkach pogodowych, w sezonie zimowym. Wypalanie tego samego płatu wrzosowiska na danej kwaterze przeprowadzać w nawrotach co 8-10 lat. Zabieg realizować pod nadzorem przyrodniczym oraz w asyście jednostek straży pożarnej.
-----	---	---	---

5) uchyla się załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia dla rezerwatu przyrody plan ochrony, sporządzany zgodnie z art. 18 i 20 tej ustawy. Projekt planu sporządza się uwzględniając treść rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 94 poz. 794). Plany ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy o ochronie przyrody, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 tejże ustawy. Plan ochrony może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody.

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” został ustanowiony zarządzeniem Nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 114, poz. 2295). Minister Środowiska pismem z dnia 19 listopada 2013 r. znak: DP-074-31/38016/13/AD, poinformował Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, że po dokonaniu kontroli powyższego zarządzenia na podstawie § 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) oraz w związku z upoważnieniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 2010 r. do dokonywania zgodności aktów prawa miejscowego z polityką Rady Ministrów, stwierdził uchybienia uzasadniające jego zmianę we własnym zakresie.

Wśród przedmiotowych uchybień wymieniono:

- 1) w § 7 zamieszczono informacje o udostępnieniu obszaru rezerwatu do celów realizacji badań naukowych, po uzyskaniu odrębnego zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. Powyższa informacja stanowi powtórzenie treści zakazu ujętego w art. 15 ust. 1 pkt 24 ustawy o ochronie przyrody, wobec czego należy ją usunąć. Zgodnie z § 137 w zw. z § 142 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, w aktach prawa miejscowego nie powtarza się treści ustaw – *niniejszym zarządzeniem uchylono treść § 7 ust. 1 zarządzenia*;
- 2) w § 9 nieprawidłowo sformułowane ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa, które nie wynikają z eliminacji lub ograniczenia stwierdzonych w rezerwacie zagrożeń. Przykładowe ustalenia dotyczą ograniczeń w zakresie utrzymywania dotychczasowego przeznaczenia gruntów na określonych działkach ewidencyjnych, czy też postanowienia o konieczności rozpatrywania lokalizacji rezerwatu w procedurach lokalizacji przedsięwzięć mogących wpływać na stosunki wodne w rezerwacie lub obszarze Natura 2000. Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody formułowanie tego typu ustaleń musi wynikać ze zidentyfikowanych zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych. Z powyższych względów formułowanie tego typu ustaleń do aktów planistycznych wymaga uzupełnienia załącznika nr 3 o odpowiadające im zagrożenia i sposoby ich eliminacji. Natomiast w przypadku braku tego typu zagrożeń ustalenia należy usunąć. W § 8 zamieszczono wskazania w istniejących aktach i dokumentach prawa miejscowego zawierające literalne brzmienie art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody. Skutkiem tego w przedmiotowych wskazaniach widnieje następujący warunek wprowadzenia ustaleń „(...) jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszary Natura 2000”. Powyższe może skutkować uznaniowością organów właściwych dla wprowadzenia tych ustaleń do dokumentów lub aktów prawa miejscowego – *Niniejszym zarządzeniem zmieniono treść § 8 z: „§ 8. Nie wprowadza się ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów*

zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych dla rezerwatu.

2. Wprowadza się następujące wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, planach zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000:

- 1) należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino;
- 2) lokalizację przedsięwzięć mogących wpływać na stosunki w siedliskach starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych (3150), zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (Molinion) (6410), torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą (żywych) (7110), torfowisk przejściowych i trzęsawisk (przeważnie z roślinnością Scheuchzerio-Caricetea) (7140), górskich i nizinnych torfowisk zasadowych o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk (7230) oraz borów i lasów bagiennych (91D0) w granicach rezerwatu przyrody pokrywającego się z obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty „Diabelskie Pustacie” (PLH 320048), należy rozpatrywać uwzględniając uwarunkowania przyrodnicze obu ww. form ochrony przyrody.”

na:

„§ 8. 1. Wprowadza się ustalenie do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych dla rezerwatu – należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino.

2. Wprowadza się następujące wskazanie do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Borne Sulinowo, planach zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 Diabelskie Pustacie PLH320048 - należy utrzymać dotychczasowe formy użytkowania gruntu na działkach ewidencyjnych nr: 126, 127, 128/1, 128/2, 129, 147/1, 147/2, 148, 149, 150, 151, 172, 334, 359, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385 obręb ewidencyjny Borne Sulinowo i nr: 189, 190, 194, 210, 213, 214, 215, 216, 217, 228, 229, 230, 231, 403, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 459, 460, 461, 462, 463, 483, 484 obręb ewidencyjny Kłomino”.

Ponadto, niniejszym zarządzeniem uchylono dotychczasowy § 8 pkt 2 pozostawiając rozpatrzenie ww. kwestii zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 r., poz. 353).

Ponadto, uzupełniono treść załącznika nr 3 o lp. 12 w brzmieniu: „Presja rekreacyjna, powiększanie terenów zabudowanych wraz z towarzyszącą im siecią komunikacyjną

skutkujące fragmentacją korytarzy ekologicznych łączących rezerwat przyrody z otoczeniem i umożliwiającymi transfer genów roślin i zwierząt (zagrożenie potencjalne)", tj. opis zagrożenia odpowiadający wszystkim ustaleniom (z § 8 ust. 1) i wskazaniom (z § 8 ust. 2) do aktów i dokumentów związanych z zagospodarowaniem przestrzennym gminy Borne Sulinowo;

Jednocześnie wzorując się na wszystkich uwagach pokontrolnych Ministra Środowiska z 2013 r., niniejszym zarządzeniem zmieniono także nieprawidłowe wskazanie obszarów i miejsc udostępnionych w rezerwacie dla celów edukacyjnych i turystycznych, położone na obszarze ochrony czynnej rezerwatu, po których zezwala się na poruszanie pieszo, rowerem lub na nartach - udostępnione dla celów edukacyjnych, turystycznych i sportowych. Zgodnie natomiast z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.), w parkach narodowych oraz rezerwach przyrody zabrania się ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody – przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Szlaki i trasy narciarskie są wyznaczane przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska nie w drodze aktu prawa miejscowego, lecz w drodze aktu prawa wewnętrznego. W związku z powyższym wskazanie przedmiotowych szlaków wyznaczone zostanie odrębną procedurą/odrębnym aktem wewnętrznym Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w a niniejszym zarządzeniu zmodyfikowano treść § 7 ust. 2 i ust. 3 z:

„Dla celów turystycznych, edukacyjnych i sportowych udostępnia się punkt widokowy w oddz. 168a, żółty szlak turystyczny i dwie ścieżki edukacyjne tj. „Pętlę biedronki” o długości 9,15 km i „Pętlę pszczoły” o długości 5,35 km w oddziałach: 168b, 167b, 166b, 165b, 164a, 163a, 185a, 208a, 209b, 210a, 211a, 188a, 189i, 190f, 191h, 191i, 192c, 193a, 194a, 172a, 171a, 170a, 169a (p. biedronki), 168b, a, 146a, 145a, 144a, 165a, 164b, a, 187b, 188a, 189a, 167b (p. pszczoły), po których zezwala się na poruszanie pieszo, rowerem lub na nartach” na:

„2. Dla celów turystycznych, edukacyjnych i sportowych udostępnia się w wydzielaniu 168a Nadleśnictwa Borne Sulinowo¹⁾ miejsce zwane „punktem widokowym” o łącznej powierzchni 225 m² ha oraz miejsce postoju pojazdów o powierzchni 196 m²” oraz uchylono §7 ust. 3 i załącznik nr 7 do zarządzenia wskazujący przebieg ww. ścieżek.

Mając na względzie niewystarczającą skuteczność realizowanych działań ochronnych w obszarze siedliska suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion) oraz nowe zidentyfikowane zagrożenie, plan ochrony rezerwatu zmieniono poprzez uzupełnienie działań ochrony czynnej związane z:

1) wprowadzeniem możliwości kontrolowanego wypalania wybranych powierzchni suchych wrzosowisk w rezerwacie (obecny lp. 11 załącznika nr 4 do zarządzenia), w wytypowanych wydzielaniach Nadleśnictwa Borne Sulinowo. W ciągu 1 roku kontrolowany pożar w danym wydzielaniu przeprowadzony zostanie w kwaterze o wymiarach około 2-2,5 ha. Wybrane pododdziały, ze względu na ukształtowanie terenu, w większości nie nadają się do wykaszania mechanicznego, które jest zabiegiem niewskazany do częstego powtarzania ze względu na tempo regeneracji wrzosu i może promować gatunki dla wrzosu konkurencyjne (np. trawy). Ponadto jest to zabieg kosztowny i niegwarantujący pełnej regeneracji wrzosu, gdyż po jego wykonaniu pozostaje nietknięta zbita warstwa mchów, rozwijająca się pod starym wrzosem, która uniemożliwia regenerację krzewinek po wykoszeniu. Wyniki badań z przeprowadzonego w 2014 r. wypalenia na powierzchni siedliska suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion) w granicach obszaru Natura 2000 Wrzosowiska Przemkowskie PLH020015 nie wykazały negatywnego wpływu tej metody na faunę i florę tego siedliska. Odślonięcie podłoża stwarza korzystne warunki dla organizmów związanych z inicjalną fazą sukcesji, a usunięcie mchów sprzyja regeneracji wrzosów. Pomimo ówczesnej suszy ponad 80% kęp wrzosu wznowiło wzrost a ponad 70% z nich zakwitło. Pożarzysko jest też środowiskiem życia cennych gatunków pajków, mrówek oraz chrząszczy, w tym tzw. gatunków pirofilnych. Zaobserwowano również bytowanie rzadkiego gatunku ptaka, jakim jest lerka (*Lullula arborea*) – zwarta i wysoka warstwa starzejącego się wrzosu powodowała, że powierzchnia była niedostępna dla ptaków chcących założyć gniazda. Każdorazowo obszar przeprowadzenia wypalania zostanie zabezpieczony przez służby ratowniczo-gaśnicze przed rozprzestrzenieniem się ognia na

¹⁾ według Planu Urządzania Lasu na lata 2012 – 2021.

sąsiednie obszary. Proponowany niewielki rozmiar powierzchni przeznaczonej do jednorazowego wypalenia (około 12-15 ha w ciągu roku) ma ułatwić ponowne odtworzenie siedliska w oparciu o biologiczne zasoby powierzchni sąsiednich. Pierwsze zabiegi planowane są do wykonania przy współpracy z Instytutem Badawczym Leśnictwa i nadzorem przyrodniczym ze strony przedstawicieli Uniwersytetu Wrocławskiego oraz we współpracy z jednostkami Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej w Bornem Sulinowie, nadzorującymi spełnienie wymogów przeciwpożarowych przy realizacji działania;

2) odtwarzaniem suchych wrzosowisk (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*) na powierzchni zdegradowanej przez pożar i podlegającej obecnie sukcesji drzew i krzewów lekko nasiennych (obecny lp. 10 załącznika nr 4 do zarządzenia oraz odpowiadające działaniu zagrożenie opisane w lp.6 załącznika nr 3 do zarządzenia). W niniejszym zarządzeniu uwzględniono także dodatkowe działanie wynikające z potrzeb ochrony przyrody w rezerwacie. Pożar, który w sierpniu 2015 r. zajął 2,77 ha, wypalił doszczętnie obszar wrzosowiska. bieżącym sezonie wegetacyjnym siedlisko suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*) zajęły odrosty drzew i krzewów lekko nasiennych, natomiast siewki wrzosu na omawianej powierzchni pojawiły się pojedynczo na powierzchni nie przekraczającej 5% arealu. W związku z powyższym niezbędne jest bezzwłoczne przystąpienie do zwalczania metodami kombinowanymi (poprzez mechaniczną wycinkę, wrywanie i miejscowe zastopowanie środków chemicznych) odrostów drzew i krzewów lekko nasiennych, a w sezonie jesienno – zimowym do mechanicznego/ręcznego wysypywania nasion wrzosu na omawianej powierzchni. Nasiona wrzosy pochodzić będą z powierzchni rezerwatu poddanym w latach 2016-2017 zabiegom mechanicznego koszenia.

Ocena skutków regulacji (OSR) do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”:

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Lista uczestników konsultacji społecznych:

- 1) Rada Gminy Borne Sulinowo;
- 2) Nadleśnictwo Czarnobór;
- 3) Nadleśnictwo Borne Sulinowo;
- 4) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku;
- 5) Instytut Badawczy Leśnictwa w Sękocinie Starym;
- 6) Starostwo Powiatowe w Szczecinku;
- 7) Regionalna Rada Ochrony Przyrody;
- 8) społeczeństwo – udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) poprzez wydanie:
  - a) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia 6 listopada 2014 r., znak: WOPN-ON.6202.9.2014.AR o zamiarze przystąpienia do zmiany planu ochrony (podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w dniu 06.11.2014 r. wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie w terminie 06.11.2014 r. - 30.01.2015r. oraz przesłanie obwieszczenia do właściwych miejscowo: Urzędu Gminy Borne Sulinowo, Starostwa Powiatowego w Szczecinku, Nadleśnictw Borne Sulinowo i Czarnobór, RDLP w Szczecinku z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres ponad 21 dni. Odnośnie zamierzenia, uwagi i wnioski wpłynęły od prezesa Klubu Przyrodników (pismo z dnia 8 grudnia 2014 r., znak: 1126/2014, którym przedstawiono stanowisko prawne odnośnie wprowadzania zmian w planach ochrony). Odpowiedź na ww. stanowisko udzielona została odrębnym pismem RDOŚ w Szczecinie z dnia 19 grudnia 2014 r., znak: WOPN-ON.6202.9.2014.AR,

- b) obwieszczenia RDOŚ w Szczecinie z dnia .... października 2016 r., znak: WOPN-ON.6202.45.2016.AR w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ, wydruk w prasie o zasięgu regionalnym, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Szczecinie oraz przesłanie do właściwych miejscowo Urzędu Gminy Borne Sulinowo, Starostwa Powiatowego w Szczecinku, Nadleśnictw Borne Sulinowo i Czarnobór, RDLP w Szczecinku, IBL w Sękocinie Starym z prośbą o ich wywieszenie przez okres 21 dni.

Rozpatrzenie wszystkich uwag i wniosków wniesionych w trakcie konsultacji zawarte zostało w treści uzasadnienia do zarządzenia.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zarządzenie będzie miał wpływ na dodatkowe wydatki budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Uzupełnione niniejszym aktem działania ochronne w rezerwacie związane z wypalaniem wrzosowisk, pociągną za sobą koszty w wysokości około 20 tys. zł rocznie. Niemniej realizacja nowych zabiegów obniży koszty przewidziane na regularne koszenie oraz mechaniczna wycinkę odrostów drzew i krzewów ujętych w zarządzeniu Nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 114, poz. 2295), jednocześnie rozwiązując problem pozyskiwanej biomasy (wstępnie planowanej do usuwania z obszaru rezerwatu). Zabieg wysiewania wrzosu w wydzieleniu 168b planowany jest do zrealizowania podczas akcji wolontariackiej służb ochrony przyrody.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zarządzenie będzie miało wpływ na lokalny rynek pracy w związku z realizacją zaplanowanych rozszerzonych zabiegów ochrony czynnej.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w dyrektywach unijnych.

Szczecin, dnia 2016 r.

Sporządził:

Wnioskodawca: